

HYT

HELSINGIN YLIOPISTON TIEEENTEKIJÄT
FORSKARFÖRENINGEN VID HELSINGFORS UNIVERSITET
THE HELSINKI UNIVERSITY ASSOCIATION OF RESEARCHERS AND TEACHERS

Toimintasuunnitelma vuodelle 2021

Toiminnan painopisteet vuonna 2021:

- **Määräaikaisten työntekijöiden, nuorempien tutkijoiden ja apurahatutkijoiden aseman parantaminen:**
HYT jatkaa aktiivista työtään epävarmassa työmarkkina-asemassa olevien tutkijoiden tilanteen parantamiseksi. HYT vaatii, että apurahatutkijat ja nuoremmat tutkijat tunnustetaan täysivaltaisiksi yliopistoyhteisön jäseniksi. HYT osallistuu vuonna 2021 apurahatutkijoiden työskentelyedellytyksiä kehittävän työryhmän työskentelyyn. Apurahatutkijoilta ei tule periä yliopistokorvausta.
- **Hyvän yhteistoimintakulttuurin kehittäminen ja vakiinnuttaminen**
HYT osallistuu yhteistoiminnan kehittämiseen ja pyrkii tuomaan henkilöstön ääntä kuuluviin hallinnon kaikilla tasoilla. Lähidemokratian toteutuminen työyhteisöissä on turvattava. Työyhteisön kaikkien jäsenten vaikutusmahdollisuudet oman työnsä toteuttamista koskevissa asioissa taattava.
- **Opetustehtävien laadun ja määrän seuranta**
Kaikille opetuspainotteisissa työtehtävissä toimiville on taattava riittävä osuus työajasta tutkimukseen ja opetuksesta kokonaan vapaita periodeja. Koronaviruspandemian myötä yleistyneen verkko-opetuksen kuormittavuus ja siihen tarvittavat resurssit on otettava huomioon opetuksen toteutuksessa. Opettavan henkilöstön on saatava tästä työnantajalta selkeitä ja yhtenäisiä linjauksia. Opiskelijamäärien lisäykseen on vastattava opetuksen ja hallinnon resursoinnilla. Tuntiopetusta ei tule teettää maksamatta rahallista korvausta.
- **Kansainvälisten jäsenten huomioiminen toiminnassa**
HYT pyrkii parantamaan myös muun kuin suomen- tai ruotsinkielisen henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa yliopiston päätöksentekoon. HYT järjestää tapahtumia kansainväliselle henkilöstölle ja pyrkii parantamaan heidän tietoisuuttaan esimerkiksi ammattiyhdistystoimintaan ja työttömyysturvaan liittyvissä asioissa. HYT vaatii, että yliopiston kansainväliset tukipalvelut on järjestettävä mielekkäällä ja saavutettavalla tavalla.

1. Määräaikaisten, apurahatutkijoiden, nuorempien tutkijoiden ja apurahatutkijoiden aseman parantaminen

HYT toimii sen puolesta, että täydentävällä rahoituksella ja apurahalla työskentelevät tutkijat integroidaan nykyistä paremmin yliopiston työyhteisöön ja että suunnitelmallinen urakehitys tehdään heille mahdolliseksi. HYT vaatii, että kaikkia apurahatutkijoita on kohdeltava yliopiston arjessa tasa-arvoisesti ja että myös määräaikaiset ja apurahalla työskentelevät tutkijat tunnustetaan työyhteisön jäseniksi ja heidät perehdytetään yliopistolla työskentelyyn. Käytäntöjen tulee olla yhtenäiset kaikissa tiedekunnissa. Apurahatutkijat tulee ottaa aidosti mukaan heitä koskevien päätösten kuten tilaratkaisujen suunnitteluun.

HYT vaatii asianmukaisia työtiloja yliopistolla työskenteleville - sekä työsuhteisille että apurahatutkijoille. Koronaviruspandemian myötä työnantajalta tarvitaan panostuksia työergonomiaan ja laitteisiin. Kaikilla apurahalla työskentelevillä tutkijoilla tulee olla mahdollisuus työtiloihin yliopistolla ja jäsenyyteen tutkimusyhteisössä. HYT vastustaa yliopistokorvauksen perimistä.

Muiden kuin vakituksessa työsuhteessa olevien tutkijoiden oikeus perhevapaisiin on vaihdellut yliopiston sisällä tiedekunnittain. Oikeus perhevapaisiin tulee tunnustaa koko yliopistossa tutkimustyön luonteesta riippumatta. HYTin keskeinen vaatimus on, että kaikkia yliopistolaisia kohdellaan tasavertaisesti. HYT kannattaa käytäntöä, jonka mukaan sekä vanhempain- että hoitovapaa pidentää määräaikaisen tutkijan työsuhdetta pidettyjen vapaiden verran.

HYT ajaa määräaikaisten palvelussuhteiden vakinaistamista koko jäsenistönsä ja kaikkien työntekijäryhmien osalta. Perusteettomiin määräaikaisiin palvelussuhteisiin on puututtava ja määräaikaisten palvelussuhteiden on oltava vähintään tiedossa olevien projektien mittaisia. Niin sanottujen luonnollisten määräaikaisuuksien (esim. sijaisuus, määräaikainen opetustyö tai väitöskirjatyö) kohdalla paikat tulee täyttää koko toimikaudeksi. Viittaukset rahoituksen epävarmuuteen tai sen puuttumiseen kokonaan eivät ole hyväksyttäviä määräaikaisuuden perusteita, mikäli työtehtävät muuten ovat jatkuvia.

Tutkijoiden eurooppalainen peruskirja ja säännöstö tutkijoiden työhönotosta velvoittavat työnantajia ja rahoittajia tunnustamaan kaikki tutkijanuralla olevat tutkijat ammattilaisiksi. Heitä on kohdeltava sen mukaisesti. Tämä edellyttää, että väitöskirjatutkimukselle on oltava kunnolliset edellytykset. Aloittaville nuorille tutkijoille on turvattava rahoitus neljäksi vuodeksi kerrallaan (ml. tutkijakoulupaikat ja apurahalla sekä projekteissa työskentelevät) ja heidän on saatava väitöstutkimukselleen riittävästi laadukasta ohjausta.

HYT tekee tunnetuksi Tieteentekijöiden ohjeita väitöskirjaohjaukseen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista. HYT vaatii, että tohtorikoulutettavan nimikkeeseen (Doctoral Student) sijaan käyttöön otetaan Tieteentekijöiden liiton ja EU:n suosituksen mukainen nuorempi tutkija (Early-Stage Researcher, yngre forskare) tai väitöskirjatutkija (Doctoral Candidate, doktorand).

2. Hyvän yhteistoimintakulttuurin kehittäminen ja vakiinnuttaminen

HYT käy tiivistä dialogia Helsingin yliopiston johdon kanssa ja edistää hyviä henkilöstöpoliittisia käytänteitä yliopistossa. Näitä tavoitteita toteuttavat pääluottamusmiesten säännölliset tapaamiset yliopiston henkilöstöjohdon kanssa sekä HYTin johdon tapaamiset yliopiston johdon kanssa. Pitkäjänteinen henkilöstöpolitiikka on oikea keino terveen henkilöstörakenteen aikaansaamiseksi. Toiminnassaan HYT panostaa hyvien yhteistyösuhteiden ylläpitämiseen yliopiston henkilöstöhallinnon ja rehtoraatin kanssa. HYTin jäseniä on mukana kampuksilla työsuojelutoimikunnissa ja tiedekuntaneuvostoissa. HYT on aktiivisesti mukana luottamusmiestoiminnassa yhdessä muiden henkilöstöjärjestöjen kanssa.

Luottamusmiesasioista tiedotetaan säännöllisesti HYTin kotisivuilla, blogissa ja sosiaalisen median kanavissa. HYT kehittää yliopistoyhteisön avoimuutta ja vaatii luottamusmiehillä laajempaa oikeutta saada tiedot määräaikaista työsuhteista. Myös palkkatietojen pitää olla pääluottamusmiesten saatavilla. Näiden tietojen tulee olla nimikekohtaisia ja sukupuolen mukaan tilastoituja. HYT suhtautuu paikallisen sopimisen lisäämiseen kriittisesti, ellei henkilöstön edustajien mahdollisuuksia luottamusmiestehtävien hoitoon merkittävästi paranneta nykyisestä.

HYT vaatii, että henkilöstö otetaan mukaan työtä koskevien muutosten, kuten tilankäytön, suunnitteluun. Henkilöstön on saatava tietoa suunnitelmista riittävän aikaisessa vaiheessa ja sille on taattava mahdollisuus arvioida ratkaisujen vaikutuksia ja esittää vaihtoehtoja. Henkilöstön työn luonne ja erilaiset työtehtävät on otettava huomioon muutosten suunnittelussa.

HYT vaatii, että työntekijöiden perehdytystä parannetaan. Työnantajan on perehdytyksessä kiinnitettävä erityistä huomiota vastikään maahan muuttaneiden työntekijöiden perehdyttämiseen. Perehdytyksessä on käytävä selvästi ilmi palkkausjärjestelmä, työntekijän oikeudet sekä henkilöstöjärjestösuhteet ja luottamusmiestoiminta.

3. Opetustehtävien laatu ja määrä

HYTin tavoitteena on, että yliopistonlehtorien ja yliopisto-opettajien opetustuntien määrää rajataan niin, että jokaisella on realistinen mahdollisuus tehdä tutkimusta. Yliopistonlehtoreita ja yliopisto-opettajia ei pidä käyttää nykyiseen tapaan ”opetuskoneina”, vaan heillekin pitää varata mahdollisuus tutkimuksen tekoon. Tämä ei toteudu, jos työntekijältä vaaditaan työehtosopimuksen suojalausekkeessa enimmäismääräksi tarkoitettu 394 kontaktiopetustuntia vuodessa.

Opetuspainotteisissa tehtävissä toimiville tulee taata vähintään 30 prosentin osuus 1612 tunnin työajasta tutkimukseen. Tutkimusajan on oltava riittävän pitkä, ja opetuksesta vapaita kausia on oltava riittävän usein, jotta jokaisella opettajalla olisi todellinen mahdollisuus tutkia. Opettajien oikeus lomaan on turvattava, vaikka kesäopetusta laajennettaisiin nykyisestä. HYT vastustaa 455 vuositunnin opetusvelvollisuuden käyttämistä yliopisto-opetuksessa. Yliopiston vakinaista opettajakuntaa tulee kohdella tasa-arvoisesti, ja palkkauksen perusteiden tulee olla nimikkeittäin samat.

Yliopiston uramallien suunnittelussa on noudatettava ”kaikki tutkivat ja kaikki opettavat” -periaatetta. HYT seuraa yliopistonlehtorien uramallin toteutumista. Uralla etenemisen kriteerien on oltava sellaisia, että ne on mahdollista täyttää.

HYT valvoo, ettei opettajien oikeuksia ja etuja heikennetä eikä opetuksen määrää lisätä. HYT vaatii edelleen, että opettajat voivat päättää opetuksensa ajankohdista ja sisällöistä. Pandemian vuoksi lisääntyneen verkko-opetuksen aiheuttama kuormitus on otettava huomioon ja tarvittaessa tarkasteltava työsuunnitelmien toteutumista. Opetustyön määrän on pysyttävä kohtuullisena.

Työehtosopimuksen suosituksen mukaan väitöskirjatutkijoiden työajasta opetustehtäviin voi kohdistua korkeintaan 5 prosenttia kokonaistyöajasta eli 81 tuntia vuodessa. Tähän aikaan tulee sisältyä opetustapahtuman lisäksi myös opetuksen valmistelu ja opintosuoritusten arvostelu. HYT vaatii, että tämä tulkinta kirjataan myös yliopiston asiakirjoihin ja työsuunnitelmien ohjeistukseen. Väitöskirjatutkijan antaman opetuksen tulee tukea väitöskirjan valmistumista ja liittyä tutkimuksen teemoihin sekä pätevästi nuorempaa tutkijaa akateemisella uralla.

4. Jäsenviestintä

HYTin tiedotusryhmä jatkaa aktiivista toimintaansa viestintästrategian mukaisesti. Tiedotusryhmä kehittää ja tuottaa yhdistyksen kotisivujen ja blogin sisältöjä sekä ideoi uusia tapoja tiedottaa ja pitää yhteyttä jäseniin. HYT kokoaa verkkosivuilleen tietoa, joka ohjaa jäseniä heidän tarvitsemiensa palvelujen pariin. HYT tekee tunnetuksi liiton ja sen työryhmien valmistelemia ohjeita ja suosituksia.

HYT jakaa tietoa verkkosivuillaan ja sosiaalisessa mediassa. Tiedotuksessa otetaan ruotsin- ja englanninkieliset jäsenet huomioon julkaisemalla osa aineistosta myös näillä kielillä. Kansainvälisille jäsenille tarjotaan mahdollisuuksia tulla mukaan toimintaan esimerkiksi viestimällä kokouksista ja tapahtumista myös englanniksi.

HYT järjestää edunvalvontaan liittyviä tilaisuuksia sekä virkistystilaisuuksia. HYT ylläpitää tiede-, koulutus- ja yliopistopoliittista keskustelua muun muassa järjestämällä Agora-tilaisuuksia, jossa jäsenillä on mahdollisuus keskustella yliopiston johdon kanssa. Tilaisuuksien järjestämisessä otetaan huomioon voimassa olevat tartuntatautirajoitukset.

Yhdistyksen hallituksessa on nimetty kansainvälisten asioiden vastaava sekä kansainvälisten asioiden ryhmä. Kansainvälisille jäsenille järjestetään noin kerran lukukaudessa tilaisuuksia vuonna 2016 aloitetun mallin mukaisesti. Tilaisuuksiin pyydetään myös yhdistyksen ulkopuolisia puhujia kertomaan työntekijöiden oikeuksista ja edunvalvonnasta. Kansainvälisten jäsenten osallistumismahdollisuuksia parannetaan myös järjestämällä tarvittaessa vapaamuotoista tulkkausta HYTin kokouksiin.

Kaikissa HYTin järjestämissä tilaisuuksissa otetaan huomioon jäsenrekrytointi ja jaetaan yhdistyksen esitteitä ja muuta tietoa HYTistä ja Tieteentekijöiden liitosta.